

Innovatiedag mest

Op donderdag 12 november hebben PPP-Agro Advies, Melkveeproefbedrijf Zegveld en de Melkveeacademie een succesvolle innovatiedag georganiseerd. Het thema van deze dag was 'mest' en de innovaties rondom mest. Informatie vanuit het project Koeien & Kansen speelde hierbij een belangrijke rol. Met ruim 120 bezoekers is de dag goed bezocht. Met diverse presentaties in de ochtend en verschillende workshops in de middag, is het thema uitgediept.

PPP-Agro Advies, Melkveeproefbedrijf Zegveld en de Melkveeacademie hebben als gezamenlijke missie zoveel mogelijk innovaties voor West-Nederland te bedenken voor de problemen die zich in het Westen van Nederland voordoen. Eén van deze problemen is het mestoverschot dat zich voordoet op steeds meer bedrijven in het Veenweidegebied. Op deze dag zijn een aantal oplossingsrichtingen de revue gepasseerd die veehouders in het gebied toe kunnen passen.

Stikstof of fosfaat

In de afgelopen jaren is het vooral de "stikstof" geweest waarop de focus lag in het Westen. Maar in de komende jaren zal fosfaat steeds meer een knelpunt worden. De normen worden, vooral op bouwland, behoorlijk aangescherpt en zullen gaan knellen op bedrijven die een 'hoge' of 'neutrale' fosfaattoestand in de bodem hebben.

Tijdens een inventarisatie onder de aanwezigen bleek dat iets meer dan de helft van de aanwezigen nu al mest afvoert. Sommigen voeren zowel mest af als aan waardoor mest als een opbrengstenpost gezien kan worden (afvoer in de goedkope tijd en aanvoer in de dure tijd). Met de stelling dat over 10 jaar geen kunstmest meer nodig is, was ca. 25% het eens. Het merendeel denkt dus dat er ook op stikstofleverend veen nog steeds kunstmest nodig blijft.

Mestprobleem

Voor de oplossing van het mestprobleem zijn tijdens het ochtendprogramma meerdere richtingen aangedragen, deze zijn tijdens de workshops uitgediept.

Als eerste is er de Bedrijfsspecifieke Excretie (BEX) die elke veehouder individueel kan uitrekenen (al dan niet onder begeleiding van een adviseur). Hiermee wordt bepaald of de koeien een hogere of lagere excretie op het bedrijf hebben dan de forfaits zoals vastgesteld in de mestwetgeving.

Een andere oplossing is om via het voer het fosforgebruik in het rantsoen te verlagen en op deze manier de fosforexcretie (via de BEX) te verlagen. Het gebruik van de 'P-wijzer' (ontwikkeld door het project Koeien en Kansen) is hierin een handig hulpmiddel. De kosten van "fosforarm" voer zijn wel iets hoger (ca. €1,- per 100 kg), bespaard kan echter worden op de kosten voor mestafzet en kunstmestaankoop (door meer mest op het eigen bedrijf te houden).

Als derde oplossing is scheiden van mest een mogelijkheid. Hierdoor worden de transportkosten verlaagd en kan het mineraal waar een overschot van is (P in de dikke fractie en N in de dunne fractie) afgevoerd worden. Uit de eerste onderzoeken blijkt dat vergiste mest of 'oude' mest betere scheidingsresultaten geeft dan verse drijfmest. De variatie is echter groot en ook het scheidingsresultaat zal eerst nog verder geoptimaliseerd moeten worden voordat deze breed inzetbaar is in de praktijk.

Een laatste noviteit is het mineralenconcentraat. Mineralenconcentraat is de dunne fractie die overblijft na het scheiden van mest, ultra filtratie en omgekeerde osmose. Het wordt momenteel door acht leveranciers in Nederland geleverd. Iedere veehouder kan dit gebruiken, maar moet zich wel eerst melden bij LNV. Het concentraat kan worden ingezet in plaats van kunstmest en wordt ook als zodanig in een bemestingsplan opgenomen. Voordelen liggen in het feit dat het goedkoper is dan

kunstmest, de (eigen) dierlijke mest kan beter tot waarde gebracht worden en er is minder kunstmest nodig. Aandachtspunt kan wel het kali gehalte zijn: Bedrijven die al hoog in de 'kali-kringloop' zitten, riskeren een nog groter overschot dat eventueel tot problemen kan leiden.

Follow up

De mestinnovatiedag is de eerste in een reeks van innovatiedagen voor het komende jaar. Deelnemers ervaren de dag als zeer leerzaam, informatief en praktisch bruikbaar voor het eigen bedrijf. Via diverse wegen kan elke veehouder individueel aan de slag met zijn of haar mestprobleem. Dat kan door gebruik te maken van;

- De rekentools op www.koeienenkansen.nl
- Individuele advisering door PPP-Agro Advies (bijvoorbeeld het uitrekenen van de BEX of gebruik van de fosfor wijzer) door Linda Brouwer (l.brouwer@ppp-agro.nl), Sjon de Leeuw (c.de.leeuw@ppp-agro.nl) of Barend Meerkerk (b.meerkerk@ppp-agro.nl).
- Mogelijkheid tot deelname aan het netwerk P-vermindering op het melkveebedrijf (contactpersoon Barend Meerkerk van PPP-Agro Advies (b.meerkerk@ppp-agro.nl))
- De activiteiten van de Melkvee Academie. Wilt u lid worden of meer informatie ontvangen, vraag dit dan op bij info@melkveeacademie.nl

Tot slot

De presentaties van de dag kunt u vinden op;

www.ppp-agro.nl

www.melkveeacademie.nl

www.melkveeproefbedrijf.wur.nl

In het voorjaar zal er een Weide Innovatiedag worden georganiseerd. Ook daar bent u uiteraard weer van harte welkom.

Team PPP-Agro Advies, team Melkveeacademie, team Koeien & Kansen en team melkveeproefbedrijf Zegveld